

о. Олег КЕКОШ

II Ватиканський Собор у Декларації про християнське виховання наголошує на потребі душпастирства академічної молоді (ДХВ-10). Ідеться про те, щоб належно приготовані священики, монахи й монахині та світські спеціалісти надавали молоді (студентам) духовну, моральну та інтелектуальну підтримку. Церква називає молодих людей своєю надією і не боїться ставити їм відповідальні завдання у справі євангелізації. Власне, з молодими людьми Церква пов'язує надію на майбутнє: своє і світу. У цьому контексті дуже важливою справою є відповідна формація і виховання молодого покоління так, щоб різносторонньо розвиваючи свою особистість у співпраці з душпастирями, молода людина ставала Христовим апостолом у своєму середовищі. Апостольство мало б полягати у формуванні цього середовища (академічного, домашнього...) у християнському дусі, доповнюючи свідоцтво життя свідченням слова і жертвенної любові.

Присутність Церкви у місцях культури, науки та освіти має служити для очищення певних елементів сучасної культури, а також мала б підносити її у світлі Євангелії та християнської віри. Академічне душпастирство запевнює свою діяльність серед студентів та працівників навчального закладу в чотирьох вимірах: літургійному, інтелектуальному, виховному та харитативному. Це допоможе реалізувати Євангельські засади у приватному та суспільному житті. Дану ціль можна досягнути через розвиток внутрішнього духовного життя, поглиблення релігійного знання, моральне виховання, активність молоді в апостольському та харитативному служінні.

Академічне душпастирство можна окреслити, як посередництво Церкви у формуванні в академічному середовищі спільноти, яка була б знаком присутності Бога і Його єдності з людьми. Капеланське служіння у навчальному закладі повинно полягати у випрацюванні відповідних методів та форм діяльності з обов'язковим урахуванням специфіки даного академічного середовища.

Академічне капеланство можна розглядати на трьох рівнях: публічному, груповому та індивідуальному.

До публічного виду душпастирства належать: Свята Літургія, реколекції, катехиза, прощі, симпозиуми, конференції, форуми, благодійні заходи, культурно-розважальні вечори та інше.

Групове душпастирство полягає у розвитку почуття спільноти віри й любові серед певної групи людей, котрих єднають конкретні цілі, ідеї, норми та взірці поведінки. Завдяки цьому академічне середовище стає «спільнотою спільнот», котра дає своїм членам почуття ідентичності, перемагає стан ізоляції, самотності, пасивності та розгубленості. Велике значення має глибше воцерковлення академічних спільнот, внаслідок чого вони зможуть брати активну участь у житті парохії, на території якої діють.

Індивідуальне душпастирство має доповнюючий характер і не може бути єдиною формою праці. Наукові досягнення психології, соціології та педагогіки підкреслюють необхідність доцінення ролі конкретної особи в розвитку кожного суспільства, а також Церкви. Надмірна перевага масових чи групових форм капеланської діяльності може доповодити до втрати фундаментального виміру, яким є особистий спасенний контакт людини з Богом.

Основним видом індивідуального душпастирства є духовне керівництво (духовний провід), яке найчастіше має форму особистої розмови молодої людини з душпастирем або сповіді. Точкою виходу індивідуального душпастирства є постава самого Христа – Доброго Пастиря, котрий залишив дев'яносто дев'ять овець задля порятунку однієї загубленої. Така постава впливає зі ставлення до людини, як до істоти єдиної і неповторної. Щира та відверта постава душпастиря є головною умовою ефективності його діяльності. Через ці риси капелан стає приятелем для молоді.

У розв'язанні молодіжних проблем надзвичайно важливою є роль Церкви. Саме Церква через різні форми роботи з молоддю може позитивно вплинути на їхнє духовне життя. Академічна катехиза повинна порушувати актуальні проблеми молоді та давати відповіді для виходу з цих проблем у світлі Євангелія. Потрібно піднімати теми християнських цінностей: віри, надії, любові, передшлюбної чистоти, подружньої вірності, справедливості, покликання, життя в суспільстві, літургійного життя, молитви...

Незважаючи на всі існуючі проблеми сучасності, молодь, як і всі християни, живе в часи

відродження християнського духа. Вона наповнена ентузіазмом, пошуком ідеалу і готова до зростання у Святому Дусі.

Виразом пошуків і відкритості молоді свідчить велике число студіюючої молоді у богословських ВУЗах нашої Церкви, наповнені духовні семінарії і академії, які готують майбутніх священнослужителів. Немале число молоді відповідає на прагнення особливо служити Богові у священничому та монашому стані. Господь наш Ісус Христос відповідає на пошуки молоді, бо це Він – Дорога, Правда і Життя (Йо. 14, 6), і це про Нього апостол Павло говорить: «Ісус Христос учора і сьогодні – той самий навіки» (Євр. 13, 8).

Головною метою та завданням академічного душпастирства є творення в академічному середовищі спільноти, котра є знаком присутності Бога та єдності людей з Ним. У кожній ситуації академічне душпастирство повинно давати початок присутності Церкви як християнської спільноти в університетському середовищі через голошення Євангелії, свідоцтво віри та соціальне служіння. Академічне душпастирство охоплює Євангелізацію осіб, котрі творять університетське середовище: студентів, професорсько-викладацький склад, ректорат та інших працівників ВНЗ.

Особливими завданнями академічного душпастирства є:

1. Впровадження та літургійне виховання до участі у Святих Тайнах:

- організація літургійного життя;
- організація щорічних реколекцій для університетського середовища;
- створення постійної нагоди для прийняття Святих Тайн;
- організація Богослужінь;

– катехизи-приготування до Святих Тайн;

– біблійні катехизи.

2. Турбота про інтелектуально-моральне виховання:

– систематичне виголошення доповідей з різних ділянок богослов'я;

– організація лекцій та спеціальних курсів на території ВНЗ;

– організація дискусійних зустрічей, семінарів, конференцій;

– надання можливості доступу молоді до релігійної бібліотеки;

– приготування молоді до християнського життя в родині;

– надання можливості для індивідуальних зустрічей та розмов;

– творення християнських молодіжних організацій, рухів, спільнот в університетському середовищі;

– створення екуменічного руху.

Академічне душпастирство у нашій єпархії активно розвивається та діє уже десятий рік. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка – перший в Україні серед вищих навчальних закладів, в якому офіційно розпочалося капеланське служіння священника для студентської молоді.

Ще у 2002 році на підставі постанови Міністерства освіти і науки у Львівській області була підписана угода між владикою кир Юліаном Вороновським, правлячим архиєреєм Самбірсько-Дрогобицької єпархії та Скотним Валерієм Григоровичем, ректором Дрогобицького педагогічного університету ім. Івана Франка про служіння священника в даному вузі з метою духовно-патріотичного виховання студентської молоді. З цього часу священник-капелан докладає багато зусиль у своєму служінні, а єпархіяльне управління та керівництво університету намагаються створити умови для досягнення бажаних результатів.

Упродовж десяти років, в Дрогобицькому державному педагогічному університеті було налагоджено у систему регулярних заходів упродовж навчального року за його участю. Спільно з ректором складено календарний план зустрічей на цілий рік. У цих планах традиційними є прощі до відпустових місць, конференції, реколекції, богослужіння, духовно-розважальні вечори, академії, благодійні заходи, літні табори «Сарепти», регулярні щотижневі зустрічі зі студентами на факультетах і в гуртожитках. Отож, довкола душпастирської діяльності капелана створюються студентські спільноти-братства, які стають активними і позитивними лідерами серед своїх ровесників. Важливо, що ці лідери, як випускники Дрогобицького педагогічного університету, є гарними педагогами-вчителями і продовжують «апостольське служіння» для своїх учнів, організовуючи прощі, молитовні зустрічі, вертепи і даючи позитивний особистий приклад християнського життя. На багатьох міжєпархіяльних конференціях і семінарах капеланство академічної молоді нашої єпархії було визнано моделлю та взірцем для інших єпархій та Вищих навчальних закладів.

Позитивним моментом є співпраця ДДПУ з Дрогобицькою духовною семінарією. Для гостей у стінах навчального закладу спільно проводиться «день відкритих дверей», студенти і семінаристи беруть активну участь у конференціях, концертах, молитовних чужаннях, прощах. У рамках практичних занять для студентів на різних факультетах і в гуртожитках семінаристи проводять катехизи. Вони легко контактують і спілкуються зі студентами, є авторитетними молодими душпастирями, котрих поважають, слухають, запитують, дискутують.

Академічне душпастирство не є легким. Воно вимагає повсякчасної підготовки для

зацікавлення молоді. Вимагає від особи капелана високого рівня постави, щоб мати авторитет серед викладачів і студентів, творчості, динамічності та духа братерства у цьому служінні. Для академічного капеланства потрібно вибирати здібних до цього семінаристів та додатково їх вишколювати і готувати до цієї важливої місії.

Академічне душпастирство – це, на сьогодні, необхідна форма евангелізації і катехизації сучасної молоді для їхнього морального виховання та християнської свідомості.

о. Олег КЕКОШ. *Душпастирство академічної молоді*// СЛОВО № 3 (47) 2011, с.12-14